
Aan Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk
T.a.v. de heer W.H. Blok

Uw brief van:	Ons kenmerk:	118353
Uw kenmerk:	Contact:	J. Laurs
Bijlage(n):	Telefoonnummer:	06-53958819
KvKnummer:	Team:	Beleid & Ontwikkeling SD
	Datum:	5 februari 2021

Betreft: reactie op gevraagd advies conceptnota Integraal Beleid Sociaal Domein

Geachte heer Blok,

Op 8 september jl. hebben wij de conceptnota Integraal Beleid Sociaal Domein vastgesteld. Vervolgens is de nota op 30 september besproken tijdens de vergadering van de commissie Samen Leven. Tegelijkertijd is de conceptnota vrijgegeven voor inspraak. U bent gevraagd formeel advies uit te brengen op de conceptnota Integraal Beleid Sociaal Domein. Op 28 oktober jl. ontvingen wij uw gevraagd advies, waarvoor dank. Naar aanleiding van uw adviezen, treft u onderstaand ons antwoord per advies aan.

Advies 1

Het hele jeugdhulp systeem -preventie, basiszorg via de wijkteams en tweedelijnszorg- kraakt en piept in al zijn voegen en neemt daarmee een hypotheek op het hele sociaal domein. Scherpe keuzes zijn niet meer te vermijden.

Antwoord 1

Met het Integraal Beleid Sociaal Domein zetten we in op de verdere concretisering en operationalisering van onze transformatiedoelstellingen. Samen met onze partners en inwoners willen we verder bouwen aan een krachtige, inclusieve samenleving. Wij willen dat iedereen zich naar vermogen kan ontwikkelen, dat inwoners zich verbonden voelen met elkaar en hun weg weten te vinden. We willen de zorg vroegtijdig en dichtbij organiseren en hier samen met onze partners zoveel mogelijk wijkgericht invulling aan geven.

We blijven investeren in preventie en gezondheid en bieden ruimte voor innovatie waarbij we op zoek gaan naar effectieve aanpakken. We zijn voornemens om, samen met onze partners, een goed werkend wijknetwerk op het gebied van welzijn, informele zorg, gezondheid en hulp te ontwikkelen. Daarbij stellen we het maatschappelijk effect centraal.

Door deze keuzes te maken en in te zetten op de (outcome)sturing van de 5 maatschappelijke effecten focussen we op de transformatieopgave met als doel dat onze inwoners zo lang en gezond mogelijk kunnen meedoen in de samenleving, vroegtijdig escalatie van problematiek voorkomen wordt en dat de zorg overall betaalbaar blijft.

Advies 2

Het MBR adviseert een programma psycho-educatie sociaal-emotionele competenties inzake autonomie en relaties, gebaseerd op vragen van de personen en/of gezinnen en ter versterking van hun 'eigen kracht'. Dit is een zeer gerichte preventieve maatregel.

Antwoord 2

Sinds 2015 zijn in de gemeente wijkteams actief. In de wijkteams werken professionals op het gebied van onder andere opvoedvragen, ouderenproblematiek, wonen, mantelzorg, werk, eenzaamheid, verslaving, schulden en huiselijk geweld. Zij hebben de opdracht om inwoners op een deskundige manier dichtbij te ondersteunen, zodat zij zo goed mogelijk in staat worden gesteld om zichzelf weer te kunnen redden en hun eigen positieve bijdrage te kunnen leveren aan de maatschappij.

In de praktijk bekend dit dat een professional van het wijkteam vanuit zijn eigen professionaliteit samen met de inwoner en zijn/haar netwerk op zoek gaat naar een passende oplossing, waarbij veiligheid en een langdurige oplossing het uitgangspunt zijn.

Als het gaat om het up to date houden van specifieke kennis en expertise en persoonlijke ontwikkeling van de professionals dan ligt deze taak bij onze externe partners, oftewel de gecontracteerde aanbieders die hulp en ondersteuning bieden in de wijkteams. Hierbij wordt onder andere aandacht besteed aan het kunnen bieden van psycho-educatie, zodat zij onze inwoners informatie kunnen verstrekken over hun aandoening of beperking, maar ook leren hoe zij hiermee om kunnen gaan.

Advies 3

Het MBR adviseert een substantiële uitbreiding van de capaciteit van de wijkteams, zodat iedere huisarts en iedere school kan worden voorzien van een wijkteamprofessional. Deze kan directe hulp bieden aan kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. De huisarts en de school bieden van nature een klimaat, waar in vertrouwen hulpvragen kunnen worden gesteld en behandeld.

Antwoord 3

Sinds 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de inhoud en bekostiging van de jeugdhulp en hebben we wijkteams geformeerd. In de afgelopen jaren is het budget en daarmee de capaciteit van de wijkteams uitgebreid.

Een groot deel van de verwijzingen naar de specialistische Jeugd-GGZ loopt echter niet via de wijkteams, maar rechtstreeks via de huisartsen als wettelijk verwijzers. Deze verwijzingen zorgen voor extra zorgkosten waar de gemeente geen invloed op heeft. Tevens is het de vraag of jeugdige en gezinnen verwezen worden naar de best passende hulp en ondersteuning dichtbij huis.

In ons collegeprogramma hebben we aangegeven dat we het belangrijk vinden om de samenwerking tussen de wijkteams en onze samenwerkingspartners, waaronder de huisartsen, te versterken. Vanuit dit kader is er in 2019 in drie huisartsenpraktijken gestart met de pilot 'Eén contactpersoon jeugdgezondheidszorg en wijkteam'. In deze pilot bieden een jeugdverpleegkundige uit het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en een wijkteamprofessional consultatie aan de huisarts bij vragen rondom het bieden van hulp en ondersteuning vanuit de wijkteams en/of vanuit de jeugdgezondheidszorg of het wijknetwerk.

Betreft: reactie op gevraagd advies conceptnota IBSD

Pagina 3 van 8

Tevens is er in januari 2020 gestart met een tweede pilot, te weten "Praktijkondersteuner Huisarts (POH) GGZ-Jeugd" in huisartsenpraktijk het Doktershuis. In de praktijk zijn 2 praktijkondersteuners GGZ-Jeugd werkzaam. Zij hebben kennis en expertise op het gebied van jeugdhulp en werken als schakel tussen enerzijds de huisartsenpraktijk en anderzijds het wijkteam, de jeugdgezondheidszorg en het onderwijs en begeleiden en behandelen jeugdigen met psychische-, psychosociale en psychosomatische klachten in de huisartsenpraktijk. De POH GGZ-Jeugd is binnen de huisartsenpraktijk altijd de eerste stap die genomen wordt als een patiënt een vraag heeft op het gebied van jeugdhulp. De POH GGZ-Jeugd biedt, indien nodig, ook overbruggingshulp en begeleiding bij wachttijden.

Op basis van de reeds behaalde resultaten wordt de pilot in het jaar 2021 voortgezet en wordt bekeken of deze inzet structureel kan worden.

Naast het versterken van de samenwerking onderschrijven wij het belang van de zichtbaarheid en de toegankelijkheid van de wijkteams. Daarom hebben alle scholen in Ridderkerk sinds 2018 een vast contactpersoon vanuit het wijkteam. De desbetreffende wijkteamprofessional is 3 uur per week voor de school werkzaam. Leerkrachten en intern begeleiders kunnen voor consultatie bij de wijkteamprofessionals terecht. Hierdoor kunnen vragen vroegtijdig beantwoord worden en kunnen kinderen eerder geholpen worden door middel van het voeren van individuele gesprekken. In de afgelopen periode is gebleken dat kinderen hierdoor beter in hun vel zitten en ook weer beter kunnen leren.

Vanwege het belang dat we hieraan hechten wordt de inzet van de wijkteamprofessionals op school de komende jaren gecontinueerd.

Advies 4

De tweedelijns jeugdhulp kan door de omvangrijke bezuiniging door het Rijk bij de overdracht van taken niet meer goed functioneren. Diverse rapporten, o.a. van de rijksinspectie, bevestigen dit. Met schrijnende situaties als gevolg. Het zogenaamd scherp inkopen brengt de zorg voor kinderen, jongeren en gezinnen verder in de problemen. Een gezamenlijke inspanning richting Rijk om meer te investeren in de tweedelijns jeugdhulp is dringend noodzakelijk.

Antwoord 4

Inwoners die vragen hebben kunnen hiervoor altijd bij de gemeente terecht. Op basis van de hulpvraag leveren we individueel maatwerk en bieden we een passend hulpaanbod aan. In de afgelopen jaren is het aantal hulpvragen van inwoners gestegen, waardoor de kosten eveneens zijn toegenomen.

De gemeente Ridderkerk heeft, net zoals een meerderheid van de gemeenten in Nederland, te maken met oplopende tekorten in het Sociaal Domein. Voornamelijk is er geen sprake van een zelfstandige lobby op het Sociaal Domein, maar wordt vanuit de gemeente aangesloten bij de landelijke lobby vanuit de VNG en G40.

Advies 5

Gelet op het bovenstaand advies, adviseert het MBR af te zien van een hulpaanbod gebaseerd op de behoefte van groepen in de wijk. Het hulpaanbod gaat in dit geval niet uit van de (hulp)vraag van de persoon of het gezin, maar wordt bepaald door het aanbod van organisaties die inspelen op de meest voorkomende problematiek. Door dit gestandaardiseerde aanbod is de kans groot dat de hulpvrager zich niet herkent in het aanbod, waardoor de hulp niet passend noch effectief is.

Antwoord 5

Ten aanzien van wijkgericht werken gaat de aandacht uit naar de behoeften van een groep inwoners in de wijk. De behoeften brengen we in beeld door gebruik te maken van gegevens uit rapportages, data-analyses, cliëntvervalsingsonderzoeken en interviews met direct betrokkenen. Samen met onze partners bespreken we bij een "opgavetafel" de behoeften van onze inwoners en bekijken we hoe, rondom de geconstateerde vraagstukken (problematieken), samengewerkt kan worden en op welke manier we eerder/preventief in kunnen spelen op de vragen van onze inwoners. Tevens zal bekeken worden of groepsgericht hulpaanbod gerealiseerd kan worden. Middels wijkgericht werken willen we o.a. de (ervaren) kwaliteit van hulp en ondersteuning en de gezondheid van onze inwoners verbeteren.

Overigens betekent dit niet dat inwoners geen vragen meer bij de gemeente kunnen stellen op het gebied van hulp en ondersteuning. Naast wijkgericht werken levert de gemeente individueel maatwerk aan inwoners en bieden we, indien nodig, nog steeds een passend hulpaanbod aan.

Advies 6

Het MBR onderschrijft het belang van het extra versterken van de informele zorg (mantelzorg en vrijwilligerswerk, waaronder maatjes- en mentorprojecten).

Antwoord 6

Goed om te lezen dat u dit belang onderschrijft.

Advies 7

Om een cultuurverandering bij de zorgconsument te realiseren, adviseert het MBR te investeren in de dialoog. De burgerplatforms kunnen hierin een actieve rol vervullen. Wij stellen voor om de burgerplatforms beter te faciliteren en ook te versterken in hun ombudsfunctie e.e.a. in samenspraak met de landelijke ombudsman.

Antwoord 7

We onderschrijven het nut en de noodzaak van burgerparticipatie. Het Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk adviseert ons inhoudelijk over de beleidskaders binnen het sociaal domein (de Wmo, Participatiewet, de WSW en de Jeugdwet) en het Burgerplatform Minima Ridderkerk over het armoedebeleid en het schuldhulp(dienst)verleningsbeleid.

Het intensiveren van de samenwerking tussen ons als gemeente en u vanuit het platform vinden we belangrijk. Het is essentieel dat we voortdurend met elkaar in gesprek gaan en blijven over de gezamenlijke gesignaleerde problemen en uw aanbevelingen om problemen te voorkomen of te verbeteren.

We vinden een sterke ombudsfunctie van groot belang. Wij maken daarvoor gebruik van de diensten van de Nationale ombudsman. Inwoners kunnen daar terecht met klachten over de gemeente. De Nationale ombudsman reageert op signalen en klachten uit de samenleving. Daarbij helpt ze mensen op weg als zij vastlopen bij de overheid. De Nationale ombudsman kan zelf onderzoeken starten.

Betreft: reactie op gevraagd advies conceptnota IBSD

Pagina 5 van 8

Bijvoorbeeld als er veel klachten over een bepaald onderwerp zijn. De Nationale ombudsman is onafhankelijk. We hebben goede ervaringen met onze Nationale ombudsman bij het afhandelen van klachten over de gemeente en daarom willen we gebruik blijven maken van hun diensten.

Advies 8

De transformatie in het sociale domein vereist een krachtige financiële impuls. Het MBR reikt elf mogelijkheden aan voor versterking van de financiering van het gehele stelsel: preventie, basiszorg, tweedelijnszorg. Wij doen hierbij suggesties voor 'out of the box' denken:

Antwoord 8

Wij danken u voor de suggesties die u heeft aangedragen. Per suggestie is een reactie geformuleerd.

8.1 Aansluiten bij het rapport van de visitatiecommissie Wmo-beleid, waarin wordt voorgesteld om een inkomensafhankelijke eigen bijdrage te vragen voor het gebruik van Wmo-voorzieningen.

We volgen het wettelijk kader van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

We kijken daarbij niet naar inkomen of vermogen bij de berekening van de eigen bijdrage. Ook maakt het niet uit of iemand veel of weinig hulp of ondersteuning krijgt.

8.2 Aansluiten bij het initiatief van o.a. de gemeente Oldenzaal om de huishoudelijke hulp onder te brengen in de bijzondere bijstand.

Ten aanzien van de huishoudelijk hulp volgen we het wettelijk kader van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

8.3 Als BAR-gemeenten, respectievelijk Jeugdhulp regio Rotterdam Rijnmond, aansluiten bij het initiatief van diverse gemeenten in het land en de VNG om bij het Rijk te bepleiten, dat er extra middelen komen voor de specialistische jeugdhulp (tweedelijns- zorg).

De gemeente Ridderkerk werkt met 14 andere gemeenten samen in de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). Vanuit de GRJR is sprake van een lobby bij de rijksoverheid o.a. ten aanzien van de verdeelmodulen en het landelijke beeld van de financiële tekorten bij Jeugdhulp.

8.4 Als BAR-gemeenten een initiatief nemen om door het bestuur van de Jeugdhulp regio Rotterdam Rijnmond een concreet plan te laten maken voor een stapsgewijze grotere inzet van jeugdzorgprofessionals in de wijkteams resp. bij huisartsen en scholen.

Er is een regiovisie voor de jeugdzorg in ontwikkeling. Hierin wordt beschreven hoe de gemeenten en de aanbieders de komende jaren aan de slag gaan om de hulp aan jeugdigen en gezinnen verder te versterken. Door te investeren in een sterke lokale infrastructuur, de regionale en de lokale infrastructuren beter op elkaar te laten aansluiten en door het kiezen van een ander soort opdrachtgeverschap dat flexibeler is, meer gericht is op leren en ontwikkelen en vanuit partnerschap wordt vormgegeven, beogen we deze doelen te bereiken.

Het versterken van de lokale infrastructuur is voornamelijk een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Daarom willen we de samenwerking met huisartsen (als wettelijk verwijzers), de jeugdgezondheidszorg en scholen intensiveren. Dit doen wij o.a. door de inzet van praktijkondersteuners Jeugd-GGZ bij huisartsen (POH GGZ Jeugd) en de inzet van wijkteamprofessionals op de scholen.

8.5 Als BAR-gemeenten een initiatief nemen om in Jeugdhulp regio Rotterdam Rijnmond verband te overleggen met zorgverzekeraars om wijkteammedewerkers bij huisartsen mede te bekostigen teneinde de groei van de tweede lijn geestelijke gezondheidszorg te beperken.

Gemeenten en zorgverzekeraars zijn beiden verantwoordelijk voor preventie, zorg en ondersteuning van inwoners en zijn beiden ook financiers. We willen onze inwoners een op elkaar afgestemd zorg- en productenaanbod bieden. Goede samenwerking tussen de gemeente en zorgverzekeraar is daarbij essentieel. Daarom optimaliseren we, samen met de gemeenten Barendrecht en Albrandswaard, de samenwerking met zorgverzekeraar CZ en bundelen we onze kennis en krachten. De samenwerking zal onder andere gericht zijn op het behalen van maatschappelijke resultaat waar zowel de gemeente als de zorgverzekeraar baat bij kunnen hebben.

We vinden het belangrijk dat onze inwoners langer en vitaal gezond zijn. Een groot deel van onze inwoners, die regelmatig de huisarts bezoekt, heeft echter psychosociale problemen. Deze problemen uiten zich vaak in lichamelijke klachten, somberheid, stress, angstklachten en gevoel van eenzaamheid. Een verwijzing naar psychologische zorg of het voorschrijven van medicijnen hoeft niet altijd de oplossing te zijn. Een interventie, die in andere gemeenten passend is gebleken, is "welzijn op recept". In 2021 zullen we dit concept in samenwerking met onze partners uitrollen met als doel de behoefte aan medische en/of psychologische zorg te verminderen en de gezondheid en het welzijn van onze inwoners te verbeteren.

8.6 Als BAR-gemeenten een initiatief nemen om in Jeugdhulp regio Rotterdam Rijnmond verband in overleg te treden met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs in te zetten op psycho-educatie sociaal-emotionele competenties voor leerlinge. Dit in samenwerking met de gemeenten.

Aan de Wet Passend Onderwijs wordt uitvoering gegeven door scholen en samenwerkingsverbanden. Het doel van de wet is dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Scholen in dezelfde regio werken hieromtrent met elkaar samen in regionaal verband. Voor de gemeente Ridderkerk betreft dat de BAR-regio. De samenwerkingsverbanden waar we mee samen werken zijn RiBA, Berséba en Koers VO. De samenwerking met scholen, samenwerkingsverbanden en Stichting CJG Rijnmond wordt de komende periode geïntensiveerd. Dit doen we door ambities op elkaar af te stemmen, afspraken te maken over ieders taken, rollen en verantwoordelijkheden.

Betreft: reactie op gevraagd advies conceptnota IBSD

Pagina 7 van 8

Vanuit de Lokale en Regionale Educatie Agenda worden thema's vastgesteld die bijdragen aan het versterken van de zogeheten basis(zorg)structuur. Eén van de thema's die we kunnen aandragen betreft het inzetten op psycho-educatie sociaal-emotionele competenties bij leerlingen.

Overigens hebben we al in samenwerking met de scholen, Stichting CJG Rijnmond en Stichting Facet Ridderkerk aanbod ontwikkeld voor onze jeugdige inwoners. Hierbij valt te denken aan sociale vaardigheids-/weerbaarheidstrainingen, zoals Rots en Water-training en faalangstreductietraining. Vanwege het belang dat we hechten aan deze trainingen zullen we het aanbod continueren en waar mogelijk uitbreiden.

8.7 Verschuiving binnen de gemeentebegroting, van compenserende materiële voorzieningen, naar veerkracht bevorderende voorzieningen, zoals psycho-educatie sociaal-emotionele competenties.

Deze suggestie is voor ons niet duidelijk. We vragen u om een nadere toelichting op deze suggestie.

8.8 Psycho-educatie sociaal-emotionele competentie onderbrengen in de Ridderkerkpas.

In samenwerking met de scholen, Stichting CJG Rijnmond en Stichting Facet Ridderkerk is aanbod ontwikkeld en kosteloos beschikbaar voor onze (jeugdige) inwoners. We zien geen reden om dit aanbod onder te brengen bij de Ridderkerkpas.

8.9 Psycho-educatie sociaal-emotionele competentie onderbrengen in het Brede School programma.

September jl. is het thema Positieve Gezondheid gekozen om als grondslag te dienen voor de Brede School Ridderkerk. In de eerste helft van 2021 zal dit thema verder worden uitgewerkt, waarna het nieuwe Brede School Programma in het schooljaar 2021-2022 van start zal gaan. Hiervoor zal input opgehaald worden bij o.a. kinderopvangorganisaties, scholen, maatschappelijke partners en Stichting Facet Ridderkerk. Op basis van de verkregen input en de geformuleerde ambities zal per wijk een (uitvoerings)programma worden opgesteld. Uw suggestie, ten aanzien van psycho-educatie sociaal-emotionele competenties, zullen we als input meegeven aan de projectleider Brede School Ridderkerk.

8.10 Fondswerving voor een ontwikkelproject psycho-educatie sociaal-emotionele competentie.

We bedanken u voor deze suggestie.

Betreft: reactie op gevraagd advies conceptnota IBSD

Pagina 8 van 8

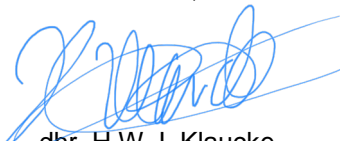
Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema *A.A.*